

Landsarkivet for Sjælland Hørsholm Amt, Brand Assurance Interessentskab 1768

Paa allerunderdanigste Forestilling, at intet i Henseende til den ved Hirschholms Amts Bønder Gods i aaret 1761 skeede betydelige hoved Indretning, da enhver Fæstebonde og Beboer allernaadigst blev forundt, ved et Ordentlig Arve Fæste- og Skiøde Brev har Ejendoms Rett til siine besiddende Bygninger og tilhørende Jorder, ville være tienligere end at et Brand Assurance Interessentskab og indbyrdes Societet imellem disse Selv-Ejere og Beboere blev oprettet baade til derved at erlange den ved bemelte Hoved Indretningattraaede Nytte, og paa det Amtets Høye Herskab for slig Allernaadigst tillagt Frihed, i Tiiden kunde blive forskaanede for de anseelige bekostninger, af brændte Bonde Gaarders opbyggelse igien, hidtil have medtaget. Haver Hendes Kongelige Mayts. Enke Dronning Sophie Magdalene under 20 Augusti nest forrige Aar Allernaadigst behaget at resolve: at det allerunderdanigste foreslagne og fortienlig eragtede Brand Societet, imellem Amtets Bønder og Beboere, at see oprettet, ville skee til saadant Allernaadigste Behold, at Allerhøyst bemelte Hendes Kongelig Mayts. til Sammes desto bedre befordring vil herefter, til afbrændte Bønder Gaarders og Stæders Opbyggelse igien, Allernaadigst skænker foruden Frihed i 2de Aar for alle Slags Afgifter, af Amtets Skove behørende Ege Tømmer til Stolper og Bøge Træer Hæle, imod Societetet slv indbyrdes concurrerer til, hvad som ellers til afbrændte Stæders fuldkomne Istandsettelse og opbyggelse igien maatte erfordres.

I allerunderdanigste følge heraf

have, efter indkaldelse, alle Amtets Bønder og Beboere af Bondestanden på Amtets Skrive-Stue været forsamlede, baade for at bekiendtgøres Allerhøjst bemelte Allernaadigste Resolution og tillige at forklare af hvad Tanker der være i Henseende til et Brand Interessentskab imellem dem Selv indbyrdes at oprette, og paa hvad beqvem Maade de formeenede at det best kunne blive Iværksadt. Hvor de Samtligen efter adskillige Forslage som en Mand, nest allerunderdanigst at takke Hendes Kongelig Mayts. Deres Allernaadigste Dronning for saa mange Naadige og Prisværdige Indretninger med dem, til deres Velgang og Opkomst, declarerede at vilde i denne Besværlige Tid, hellere end gerne, af yderste Kræfter og Formue betale og concurrere til Brand Skades Erstattelse imellem dem selv indbyrdes og til den Ende paa nærmere Kongelig Allernaadigst Approbation, Eenigen Besluttelseog indgaaet følgende Conventions Poster.

1.

Enhver af Hirschholms Amts Bønder og Beboere skulle til et Brand Societet og Interessentskab at oprettes, deres Ejende Gaard- og Huus- Bygninger, paa egen Bekostning, af Sognefogden og en Kyndig Bonde Tømmermand lade Edeligen taxere efter hvilken Taxt bemelte Gaarde og Huuse skulle være forsikrede, og ved Ulykkelig Ildebrand /: Gud i Naade afvende:/, skulle, nestforbemelte Eege og Bøge Tømmer af Amtets Skove at nyde Frii, samt de 2de Aars Frihed for alle Afgifter, blive betalt til Opbyggelse igien af concurrerende Betalinger, efter Enhvers Ejendoms forsikrings Summa, som Ejeren og Interessenter, under ellers at lide udpantning straxen betales, efter en fra bemelte Skrivers Stue forfattet

og af Amtets Amtmand approberet
Reparations Beregning.

2

Skulle det befindes at nogen Interessent skulle lade nogen af sine forsikrede Bygninger Længer forsetlig forfalde til en mærkelig ringere Værdie end de engang billigen ere ansadte og forsikrede for, da skal for hands egen be- kostning, samme Længder, ved erfaring strax- en omvurderes, efter foranstaltning fra Amtets Skrive-Stue, hvor taxa- tions Forretningen stedse blive bevarede. Efter hvilken omvur- derings Forretning ved indfaldende Ulyke Hans Skade egentlig er- stattes og betales. Derimod bliver Eieren af slig forfalden Bygning for- bunden, at concurrere til andre Brand- skader efter den første paa Hans Bygning sadte Taxations Summa. Saa bliver der og enhver Interessent til- ladt, ved sin Eiendoms forbedring og Nye Opbyggelser, at faa efter for- berørte Foranstaltning samme om- vurderet til højere Summa, imod hand efter omvurderingens Beløb be- taler og concurrerer til Brandskader ligesom efter samme Beløb, nyder egen Skade erstattet og betalt.

3.

Ved enhver forsikred Bonde- Gaard skal være og stedse findes i god forsvarlig stand en stor stærk Brand Hage og en Brand eller Tæke Stige, og ved et Huus en Brand Hage allene.

4.

Ved paakommende Ilds- vaade, bliver ald Skade paa Byg- ningen betalt, baade den som Ilden gjør, og den som skeer ved Bygningers nedrivelse om Ilden, til dens Dempelse. I henseende til det af Ilden fortæ- rende Boehave og Løsøre, bliver det herefter som tilforn, en afbrændt tilladt at besøge Gott-

Folk med Brandstyrers Boer og
Tings-Vidne.

5.

Efter at Ilden paa et
Afbændt Stæd er Dempet og
vel udslukket, bliver Interes-
sentskabet forbunden, ved fel-
lets Hielp, at rense Pladsen
saaledes, at den til Grunden
bliver gandske Reen for brændte
og andre løse Materialier; efter
hvilket Arbeide ingen Inter-
essent mod ..... Hoverie og
Arbeide til Stædets Opbyggel-
se igien, maa bebyrdes, uden
allene, paa Omgangs Reise
at hente og kiøre de fornødne
Fyrre Tømmer Materialier
fra Stædet de Kiøbes paa til
bygge Pladsen, og ellers hvad
enhver godvillig, enten af slægts-
skabs eller andre Aarsager
vil tiene den Skadelidende
udi at forrette.

6.

Og som den, til afbrændte
Bygningers Opbyggelse igien
behøvende Langhalm, er noget
af det Kostbareste, og paa
sine Tider, især naar Mis-
vext indfalder, neppe at
bekomme for Betaling. Saa
forbinder Interessentskabet
endviidere, her indbyrdes
til, med sammen at komme
hinanden til Hielp, paa den
Maade, at enhver, efter
en Repartition over Hartkor-
net, af sin Gaards og Byg-
nings tilligendes Skyldfang
leverer bemelte langhalm
imod Betaling for hver
Trave, der bestaar af 20 for-
svarlige ki....., Tolv Skil-
ling, og i mangel af denne Le-
verance til rette Tiider, taale at
den indkiøbes, for den Priis,
samme kand faaes, paa den ude-

blevne Interessents Regning.
Paa det Bygningens forfærdigelse, desformedels ingen ophold skal liide.

7.

Skal engang om Aaret et par af hver Sogns Interessentere, som paa omgang, skiftes til denne Forretning, tilligemed Sognefogden nøje hos enhver Amtets Beboere og Interessentere undersøge deres Skorstene, Bage Ovne og Ildstæder, at de samme holdes i god og forsvarlig Stand; og skulle derved befindes, at nogen lader noget af disse Ildstæder, til fare at befrøgetes, forfalde, og paa Advarsel ikke straxen sætter samme i sikker Stand; da skal det påligge bemeldte Synsmænd, deslige farlige Stæder, at lade nedrive. Saasom det ellers ved indfaldende U-lykke af samme, vil geraade dem til Ansvar og Straf-bøders erlægelse for efterladenheden og forsømmelsen herudi.

8

Efter at disses af os underskrevne Hirschholms Amts Bønder og Beboere villigen og enigen besluttede og i Øvrighedens Overværelse indgangne Poster til en Brand Casses eller et Brand Interessentskabs oprettelse imellem os indbyrdes, Allernaadigst er vorden approberet, ere bi begierende at denne Convention maa paa Vores Bekostning blive trykt, og enhver af os et Exemplar, til efterretning blive meddelt. Hirschholms Amts Skriverstue den 11 Februari 1768.

Jørgen G. Berthelsen, Strandvænget 4, 2960 Rungsted
tlf 45863609, e-mail: jgb@dadlnet.dk

Paa Egne og samtlig
Bircherød Sogns
Bønders Vegne
Peder Jensen
Sognefoged

Paa Egne og Samt-
lig Bloustrød Sogns
Bønders Vegne
Peder ... jensen
Sognefoged

Paa Egne og Samt-
lig Karleboe Sogns
Bønders Vegne
Bodel Andeersen
Sognefoged

Det forestaaende Conventions Poster saaledes
villig og Enig, i min Overværelse, af Hirsch-
holms Amts Bønder og Beboere, ere vedtagne
og paa Nærmere allernaadigst Approbation
indgangne, bliver herved bekræftet. Datum
ut Supra.

Holm

Brand Assurance Interessentskab 1768 Sophie Magdalenes Approbation

Den af Hirschholm Amts Bønder og Beboere frivillig indgangne indbyrdes ..... Foreening, til Deres Eyende Stæders Forsikring og Betaling, ved paakommende Ildebrand, bliver af Os i alle dens Ord, Clausuler og Puncter Allernaadigst Appoberit .... og som de med sammes Be...ning, viiser, det at være den til forsorg tilfalden, der kan tienne dem, Børn, og Efterkommere, til Velgang og opkomst saa Forestille Vi Os Allernaadigst at det ikke mindre vil blive dem tienlig. Om Interessentskabet indbyrdes overligger, og ydermere Villig og Eenig vedtager: at Eenhver i det, af sine forsikrede Bygningers Generale Beløb, Aarelige betaler en liden og taalelig Penge, til et samlende Fond og en Brand Casses oprættelse, paa den en meget stor og betydelig indfaldende skade at betale, ikke skal falde alt for besværlig paa Eengang at Concurrere til. Hvilken ydermere ..... foreening, vi med videre, og her forud, for ..... , som vist formoedes af Nyttens, skulle blive vedtaget og sluttet, Allernaadigst Approberer og stadfæster, sampt tillige Allernaadigst vilket der Amtets Skriverstue, til efterretning og Oplysning om alle Ting, dette Interessentskab angaaende, skal holdes en Protocol hvorudi, efter Lovlige Taxations Forretninger enhver interessenters Nafn, Boepæll, og hans forsikkrede Bygnings Længders Speciale og Generale Summa, under sit eget nummer, skal indførís, ligesaa indfaldende Brandskaders Beløb, og deres Betalinger noterit. Endelig ogsaa, ved Brand Cassens Oprettelse, dens Lovlige Concurrence, Behandling, Tilstand og Formeerelse, der udi rigtig Beregnes. Hvor- efter Alle Vedkommende sig allerunderdanigst haver at rætte. Skrevet paa det Kongelige Residentz Slott Christiansborg udi Kiøbenhavn den 29de Martii Ao 1768.

Sophie Magdalene

2/5 1768

Note: Det i denne Protocoll anførte BrandSocietet findes ophævet med Rentekammerets Resolution af 22 Dec .. i Amtmand Danvs Skrivelse af 24de SM og Amtsbeboerne forpligtet at indtræde i den almindelige Brandcasse. [med senere håndskrift tilføjet Kgl Res. 19 dec 1770 (C Christensen: Hørsholm s. 196 Note)]

Anno 1768 den 2den Maii og følgende Søgne-
dage have vi underskrevne Mænd, efter Vel-
ædle Hr. Amtsforvalter Oluf Holms Ordre
og forandstaltning været omkring i Karlebo
Sogn, og der efter vores beste Skønsomhed
taxeret og vurderet alle i bemeldte Sogn
værende Bønder Gaardes og Huusmænds
Bygninger efter deres Værdie på Tag og
Fag, Alt saaledes som Samme følger and-
førte til et Brand Societets oprettelse imel-
lem Amtets Bønder og Beboere indbyrdes,
Efter den imellem Dem til den Ende underteg-
nede Forening.

No	5. Nivaae	Længdernes Vurdering	Gaardernes og Huusenes fulde Vurdering
	2 Mai 1768	Rdr	Rdr
1	Gunder Mogensens Huus bestaar af = 11 Fag		70
2	Peder Olsens Huus bestaar af = 10 Fag		60
3	Michel Jørgensens Huus beataar af = 7 Fag		40
4	Peder Jensens Huus bestaar af = 7 Fag		40
5	Peder Jensens Enkes Huus bestaar af = 7 Fag		60
6	Peder Nielsens Huus bestaar af Stuelængden 6 Fag Den vestre Dito 6 Fag	80 60	140
	7 Februar 1785		
7	Lars Johansens Huus		40
8	Henrich Pedersens Skovhuus		120

1/1 2011